

Factsheet voor dierenhulporganisaties Project 'Dieren in rampen en crises'

Waarom dit project?

Al langer proberen dierenhulporganisaties ervoor te zorgen dat dierenhulp bij rampen en crises in Nederland beter wordt geregeld. Recente voorbeelden als de overstromingen in Limburg, oliebesmeurde zwanen bij een olieramp in de Rotterdamse haven, de opvang van Oekraïense vluchtelingen met hun huisdieren, maar ook flatbranden of explosies laten zien dat de Nederlandse crisisbeheersing onvoldoende is voorbereid om dieren te helpen. Wat vooral mist zijn concrete samenwerkingsafspraken tussen enerzijds de publieke hulpdiensten (zoals veiligheidsregio's, brandweer en politie) en anderzijds dierenhulporganisaties (zoals dierenambulances en dierenopvangcentra).

Niet alleen bij de overheid, maar ook bij de dierenhulporganisaties werd duidelijk dat betere samenwerking nodig is om goed te kunnen helpen rampen en crises. Een mooi voorbeeld hoe dit kan werken is "Hulp voor Dieren uit Oekraïne", waarbij veel dierenhulporganisaties de handen ineen hebben geslagen en dit samenwerkingsverband hebben opgezet en uitgerold. Uit deze samenwerking is [Stichting Dieren in Rampen](#) voortgekomen. De Dierenbescherming, DierenLot, de Federatie Dierenambulances Nederland (FDN) en de Nederlandse Federatie van Dierenopvang Organisaties (NFDO) werken samen binnen de Stichting om met de overheid te regelen dat dierenhulporganisaties officieel kunnen helpen bij rampen en crisis.

De afgelopen jaren hebben dierenhulporganisaties gelobbyd bij de overheid. Met succes zijn moties aangenomen in de Tweede Kamer waarin de regering wordt gevraagd om landelijke richtlijnen en afspraken in te voeren voor hulp aan dieren en de inzet van professionele dierenhulpverleners bij rampen en crises. Voor de uitwerking van deze moties is een project opgezet dat wordt gefinancierd door het Ministerie van Justitie en Veiligheid. Het wordt geleid door het Nederlands Instituut voor Publieke Veiligheid (NIPV). De coördinatie aan de kant van de dierenhulporganisaties ligt bij Stichting Dieren in Rampen.

Wat is het doel?

Met het project wordt ervoor gezorgd dat bij rampen en crises dieren de hulp krijgen waardoor meer dierenlevens gered worden en onnodig lijden wordt voorkomen. Dit wordt gedaan door een betere samenwerking op te zetten tussen publieke hulpdiensten, dierenhulporganisaties en ook diereneigenaren en burgers.

Het project heeft als opdracht om landelijke richtlijnen te ontwikkelen voor hulp aan dieren bij rampen en crises en landelijke afspraken te maken over paraatheid, kennis, kwaliteit, training en (veiligheids)regio-overstijgende inzet. Er wordt gestart met een aantal veiligheidsregio's die heeft aangegeven aan het project te willen meewerken. De informatie die hieruit voortkomt zal worden gebruikt om een algemeen model op te zetten dat uitgewerkt kan worden in een specifieke regio. Elke regio kent zijn eigen risico's; zo zijn er in de grote steden meer branden of explosies in flatgebouwen, is er langs de grote rivieren kans op overstromingen en komen in bossen vaker natuurbranden voor. Ook wordt gekeken naar relevante bestaande informatie en praktijkvoorbeelden.

Wat wordt opgeleverd?

Het project heeft 11 concrete resultaten waar de projectgroep een jaar aan werkt. Het project eindigt april 2025.

Voor 10 veiligheidsregio's wordt een coördinerende dierenhulporganisatie in die specifieke veiligheidsregio geïdentificeerd die kan voldoen aan de door de projectgroep opgestelde criteria en het aanspreekpunt zal worden van die veiligheidsregio. Vervolgens zullen er met deze 10 veiligheidsregio's én de regionale coördinerende dierenhulporganisatie samenwerkingsafspraken gemaakt worden. Dit zal zeker na de projectperiode van april 2025 doorlopen.

I. Procesresultaten	II. Tussenproducten	III. Eindproducten	IV. Regionale resultaten
<p>Ia. Een structurele landelijke werkgroep waarin publieke hulpdiensten en dierenhulporganisaties samenwerken</p> <p>Ib. Een afsluitend congres met het veld (overheid en dierenhulp)</p>	<p>IIa. Voorstel welke dieren en welke situaties</p> <p>IIb. Onderzoek op welke wijze dieren en hulpverleners beter aandacht kunnen krijgen in OTO (= opleiding, training, oefening) en planvorming</p> <p>IIc. Zicht op handelingsperspectieven en passende faciliteiten</p>	<p>IIIa. Kader voor samenwerking en optimale afstemming</p> <p>IIIb. Operationele informatiekaart met handvatten voor dierenhulpverleners</p> <p>IIIc. Bestuurlijke netwerkkaarten voor verschillende diergroepen</p> <p>IIId. Inzicht in structureel benodigde middelen en capaciteit dierenhulporganisaties</p>	<p>IVa. Delen van best practices</p> <p>IVb. In 10 regio's een regionaal coördinerende organisatie aangewezen namens dierenhulpverlening en eerste afspraken gemaakt over coördinatie</p>

Met wie wordt samengewerkt?

Het project wordt uitgevoerd in opdracht van de [vakraad Risico- en Crisisbeheersing](#) van de Raad van Regionaal Commandanten en Directeuren Veiligheidsregio (RCDV), met subsidie van het Ministerie van Justitie en Veiligheid (J&V). De opdrachtgever en financier hebben een stuurgroep opgericht waarin de Ministeries van LNV en J&V, de Politie, Brandweer Nederland, Bevolkingszorg en de voorzitter van de Stichting Dieren in Rampen zitten. Aan het project wordt actief meegewerkt door de veiligheidsregio's Amsterdam-Amstelland, Groningen en Haaglanden. Het doel is om nog 7 andere veiligheidsregio's te bereiken. In de drie voortrekkerregio's worden regionaal gesprekken gevoerd tussen de veiligheidsregio en de dierenhulporganisaties. Daarnaast worden ze betrokken bij landelijke workshops.

Door de projectgroep wordt ook samengewerkt met verschillende andere landelijke projecten en- programma's binnen de crisisbeheersing die een duidelijk raakvlak hebben met dierenhulpverlening.

Wat zijn de dier-doelgroepen?

De focus ligt op de onderstaande matrix van negen diergroepen. Al bestaande voorbereidingen voor specifieke diergroepen zullen niet nogmaals overgedaan worden; deze worden wel samengebracht. Voor blinde vlekken in de huidige voorbereiding, zoals bij huisdieren, zullen richtlijnen en afspraken ontwikkeld worden.

		<i>Welk dier</i>		
		Gezelschapsdier	Landbouwhuisdier	Wild dier
<i>Verantwoordelijken</i>	Particulier baasje	Huisdieren	Hobbydieren	Exotische huisdieren
	Organisatie	Opvang, pensions, fokkers, training, circussen, labs, winkels, klinieken, kinderboerderijen, zorgboerderijen	Veeteelt Manages Paardenrusthuizen	Dierentuinen Safariparken Opvang exoten Laboratoria
	Moeder natuur	Zwerfdieren	Loslopende landbouwhuisdieren (o.a. uiterwaarden) en uitgezette landbouwhuisdieren (reservaten)	Vrije dieren

Welke risico's krijgen de aandacht?

Het basisuitgangspunt van het project is een zo algemeen mogelijke voorbereiding zodat alle dieren in alle situaties hulp kunnen krijgen. Dit begint met goede dagelijkse samenwerking tussen de publieke hulpdiensten en dierenhulporganisaties bij kleinschalige incidenten en moet naadloos doorlopen naar samenwerking bij grootschalige rampen en crises. De focus ligt hierbij op voorbereiding van de algemene crisisorganisatie van de dierenhulporganisaties, zodat ze ingezet kunnen worden bij alle soorten risico's. Ook zal er, waar mogelijk, gekeken worden naar wat er nodig is in een aantal concrete situaties zoals evacuatie en opvang, of bij specifieke risico's zoals een natuurbrand. Belangrijk is om te kijken hoe inzet eruit kan zien bij rampen of crises die meerdere regio's raken.

Contact

Voor meer informatie over het project kan contact opgenomen worden met Sabine Zwiers (sabine.zwiers@diereninrampen.nl) of Cleo van Wijk (cleo.vanwijk@dierenbescherming.nl).